

GREGORIO MARTÍN QUETLAS

«EN LES ARRELS DE LA DEMOCRÀCIA ESTÀ ESCOLTAR AQUELL QUI EN SAP, ENCARA QUE LES DECISIONS LES PRENGUI EL POLÍTIC»

Mavi Corell Domènech

GREGORIO MARTÍN QUETLAS (CIUTADELLA, MENORCA, 1950) ÉS CATEDRÀTIC DE MATEMÀTIQUES, ENCARA QUE DES DEL SEU CÀRREC DE DIRECTOR DE L'INSTITUT DE ROBÒTICA DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA HA EVOLUCIONAT CAP A LES APLICACIONS DE LA TELEMÀTICA I LA INFORMÀTICA GRÀFICA A TEMPS REAL EN TEMES COM EL TRÀNSIT EN CARRETERA, EL TRANSPORT FERROVIARI, SIMULADORS PER A CONDUCTORS DE DISTINTS VEHICLES O, RECENTMENT, PER A AJUDAR ELS NENS AUTISTES. MARTÍN ACABA DE DIMITIR COM A DIRECTOR DE ROBÒTICA, CÀRREC QUE HA OCUPAT DES DEL NAIXEMENT DE L'INSTITUT FA VUIT ANYS. DESPRÉS D'UNS QUANTS ANYS D'ESTUDI DEL FERROCARRIL D'ALTA VELOCITAT (AVE) QUE HAN DONAT LLOC A DIVERSOS INFORMES SOBRE EL TEMA, S'HA SENTIT DESQUALIFICAT PEL GOVERN VALENCIÀ I HA OPTAT PER CONTINUAR TREBALLANT EN AQUESTA LÍNIA COM A PROFESSOR DE BASE.

Quines han estat les seves raons per a dimitir com a director de l'Institut de Robòtica?

El Consell m'ha desqualificat com a expert i vull tenir la llibertat de defensar-me d'aquestes acusacions sense enfrontar el govern autonòmic amb la Universitat. A més, he volgut salvaguardar els interessos de l'Institut de Robòtica, que té unes quantes institucions públiques com a clients. La decisió no ha estat fàcil: he deixat vuit anys al capdavant d'un grup que ha arribat a

«COBRANT UN PEATGE A QUI POL·LUEIX
PODREM FINANÇAR TRANSPORTS MÉS
RESPECTUOSOS AMB EL MEDI AMBIENT»

un nivell notable i una mitjana de 500 milions d'euros en contractes amb empreses. A partir d'ara continuaré treballant de manera independent i emetent informes sobre l'AVE a través d'una adreça pròpia en la web.

La seva dimissió fa pensar sobre quina ha de ser la relació entre el professor universitari i el polític.

A Espanya, aquesta relació és distinta a la que es dona en altres països occidentals. En les arrels de la democràcia està escoltar aquell que en sap, encara que

© Fotos entrevista: Miguel Lorenzo

les decisions les prengui el polític. A la societat anglosaxona li ha anat bé fer cas a la ciència, les qüestions estan menys ideologitzades. Així, les coses es discuteixen, hi ha tota una política de llibres blancs. La transició a la democràcia significa que tots els elements de la societat civil, en particular la universitat, s'articulen en el procés de presa de decisions. Hi ha una altra cultura encara més perniciosa, que és la de fer informes domesticats. En el cas de l'AVE ens trobem que hi havia una decisió presa a priori. Robòtica es va posar a estudiar i li'n va sortir una altra, i s'ho han pres molt malament. Com a bon socialdemòcrata, estic amatent que la tecnologia serveixi per a defensar els principis de la democràcia.

Però no hem d'oblidar que la universitat ha de guanyar-se el respecte dels ciutadans i el seu lloc en els elements de presa de decisions, no perquè jo digui que sóc catedràtic me l'han de donar.

Vostè és dels pocs articulistes que publiquen en dos periòdics distints.

Em vaig pagar la carrera fent cròniques esportives i potser per això tinc molt de respecte i afecció pel periodisme. Quan tenia format un grup investigador em vaig adonar que hi ha una bretxa entre la societat i la universitat. Com que la nostra classe política no està avesada al debat, estic tractant d'emular-lo en les coses que escric. Vull pensar que alguns lectors opinen que, equivocat o no, tinc autoritat moral per a escriure de certs temes.

Un dels temes que vostè defensa és l'impopul·lar peatge en carretera.

A l'Institut de Robòtica hem treballat en les aplicacions telemàtiques aplicades al transport. Penso que l'usuari de la carretera ha de pagar els quilòmetres que utilitza, una opció que considero absolutament progressista i mediambiental. El peatge actual no funciona perquè no té el mateix impacte circular a les tres de la matinada que a les cinc de la tarda; per la ciutat que fora d'ella; creuar els Pirineus que la Manxa. El cotxe té un problema: la responsabilitat està molt diluïda en cadascun de nosaltres. És un tema d'enorme responsabilitat social. A Alemanya tenen un sistema de localització i seguiment dels vehicles per GPS, i han començat ha aplicar-lo perquè s'han cregut el Tractat de Kioto. Cobrant a qui pol·lueix podem finançar transports més respectuosos amb el medi ambient.

Transports com el ferrocarril.

Sí, cal animar el ferrocarril, el trànsit no té solució. El cotxe és molt eficient econòmicament i s'ho menja tot,

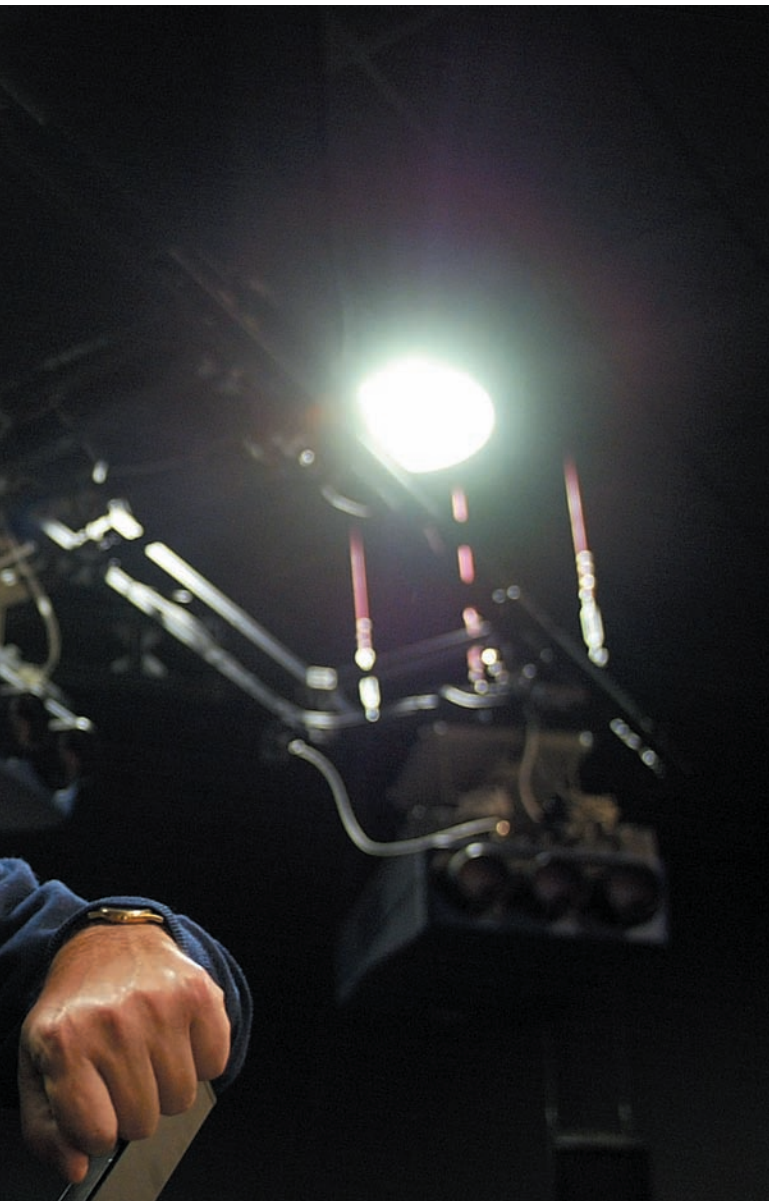
«EL FUTUR DE LA UNIVERSITAT EL VEIG NEGRE. QUANT A EUROPA, EL FRACÀS EN INVESTIGACIÓ ÉS TERRORÍFIC»

mentre que el ferrocarril és menys eficient, però més respectuós amb el medi ambient i, sobretot, més regulable. No queda més remei que castigar la carretera per poder tirar endavant el ferrocarril. La crisi de la carretera és la raó de tots els estudis, realitzats en contra de tothom, del ferrocarril anomenat aquí AVE.

Quin és el conflicte fonamental en el tema de l'AVE Madrid-València?

El que ha ocorregut és que, en un intent d'aconterar tothom, es va plantejar l'AVE per Albacete, de manera que es cobria Alacant, Albacete i València. Nosaltres vam fer l'estudi i ens sortia que era més rendible i eficient per Conca. Però el que no té cap sentit és que passi per Albacete i per Conca com planteja la Generalitat Valenciana, perquè aquesta serà una línia deficitària. Aquí, ja no vull entrar-hi més, perquè m'he vist esgotat.

Com veu la situació de València en el context espanyol i europeu?

València està en una situació intermèdia i ha de definir el seu futur. La seva situació és absolutament crítica. Ha de plantejar-se en quins aspectes és forta i apostar-hi. Cal arriscar-se. Un exemple són els instituts tecnològics: han funcionat els relacionats amb alguna indústria tradicional valenciana.

En Robòtica també treballen en la web semàntica. En què consisteix?

La web semàntica està concebuda perquè una màquina dialogui amb una altra màquina i es facin preguntes entre si sense la intervenció de l'humà. No es tracta d'adaptar la web a l'usuari, sinó que les màquines intercanviïn informació i significat.

**«VALÈNCIA HA DE
PLANTEJAR-SE
EN QUINS ASPECTES ÉS
FORTA I APOSTAR-HI»**

És una obra enorme i serà una de les capacitats que tindrà la web. El més important és que ho fa a velocitats de vertigen i sense intervenció humana.

Com veu la situació de la investigació a Espanya i a Europa?

Tenim un problema i és que tots volem investigar el que ens sembla. Però és evident que hem d'arribar a un grau d'especialització, una cultura difícil d'implantar al nostre país. Però haurem de definir molt bé a quin ens dedicarem i elegir les persones més adequades per a això. Hauríem de tenir com a exemple un país com Portugal, que ha acumulat en un reduït nombre d'instituts els que participen en fons europeus. O del CSIC, que parla per una única boca, no com el conjunt universitari, sense representació a Europa. El futur de la universitat el veig negre. Quant a Europa, el fracàs en investigació és terrorífic. Ha estat concebut com un ens de finançament, no de política científica. Hom va a pels diners, no a per les idees. I s'han malbaratat molts diners.

En investigació ho va tenir més fàcil la seva generació que l'actual?

Els començaments van ser difícils. Sóc de Menorca i vaig venir a viure amb la meua àvia d'Almàssera per continuar estudiant. No tenia un duro. Però malgrat tot, considero que la meua generació va ser molt afortunada; va fer un salt des del franquisme més fosc a entreveure el que és una societat moderna. Sento que històricament he tingut molta sort i entenc que espantem la generació que ve. Els problemes que teníem llavors són diferents als actuals. Quan jo vaig acabar la carrera de matemàtiques, ningú tenia problema a trobar feina. Avui una llicenciatura no significa res.

Vostè sol parlar del valor del treball.

Sí, treballa dotze hores diàries. Hi ha genis, però als que som normals ens queda la constància.

Què li agrada a Gregorio Martín?

Sóc molt casolà i relativament solitari. Tinc una gran sort, que és la meua dona, i em sento molt beneficiat de la convivència amb els joves, amb els meus dos fills de 22 i 24 anys i amb el grup de Robòtica, que està format per alumnes meus. Encara que no vaig als sopars, visc l'Institut. ☺

Mavi Corell Domènech. Periodista.